

DELA VSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 10.

Sobota, 4. februarja 1933.

Leto VIII.

Borba za 40urni teden.

Konferenca v Ženevi je zavrnila
predlog delavske skupine.

Na koncu dolge razprave na kon-
ferenci dela v Ženevi je stavila de-
lavška skupina predlog, da je treba
zahtevati, da se sklene mednarod-
na konvencija potom sporazuma za
 uvedbo 40 urnega delovnega tedna
ob sedanjih delavskih plačah. Proti
temu predlogu je glasovalo 31 dele-
gato, za predlog pa le 21 delega-
tov, dočim se je 17 delegatov vzdr-
žalo glasovanja. Za predlog delav-
ske skupine so glasovali samo delav-
ski delegati ter predstavniki šved-
ske in španske vlade, toda večina
vladnih zastopnikov se je vzdržala
glasovanja.

Sprejeti predlog v svrhu študiranja.

Predstavniki vlad Italije, Nemčije,
Francije, Španije, Belgije, Hol-
landije in Čileja so predložili pred-
log, v katerem konferenca izjavlja,
da je uvedba 40 urnega tedna eno
sredstvo proti nezaposlenosti. V
slučaju njega uvedbe je treba stre-
meti za tem, da se ohrani sedanj
živijski standard delavcev. O tem
se je treba dalje posvetovati. Ta
predlog je bil sprejet z 41 glasovi
proti 31 in 7 delegatov ni glasovalo.
Proti tej resoluciji je glasovala cela
delodajalska skupina in angleški
vladni delegat.

Delovni čas v poljedelstvu.

Glede tega vprašanja je delav-
ska skupina takoj protestirala, ker
se je poljedelstvo izvzelo iz ureditve
delovnega časa. Vnela se je o tem
dolga razprava, v kateri se je v na-
prej sklenilo, da je konferenca raz-
pravljala tudi o tem vprašanju.
Predlog delavske skupine, ki je bil
vložen na upravni odbor, zahteva,
da ta uvede čimprej organizacijo
poizvedb o delovnem času v kmetij-
stvu z namenom, da se čimprej
sklene mednarodni sporazum o de-
lovnem času v poljedelstvu.

Izbegavanje stvarnega sklepa.

Ostrost krize zahteva hitro reši-
tev. Nezaposleni delavci čakajo na
zaposlitev. Zanje se more napraviti
prostora v racionaliziranih delavni-
cah samo, če se skrajša delovni čas.
Toda v Ženevi po stari navadi odla-
gajo stvarne rešitve. Tam se na
platonski način sprejme zdravo na-
čelo. Toda od takih sklepov nima nih-
če nič. Najprej se prično dolgotrajne
študije in razgovori in nikdar se ne
ve, ali bo sploh in kdaj kaj stvarne-
ga sklenjenega. Tako je bilo storje-
no tudi na tej konferenci glede
vprašanja skrajšanja delovnega ča-
sa. Načelo je sprejeto, ali sedaj je
potrebno, da se študira vprašanje
in pogaja o njem. Realno življenje
pa gre med tem svojo pot, gospo-
darstvo razpada, število nezaposle-
nih narašča. Nihče se ne zaveda od-
govornosti za končni izid slepega
puščanja, da kriza bolj in bolj na-
rašča.

Nova francoska vlada

Daladier sestavi vlado.

Nova francoska vlada je samo
delna izprememba Boncourjeve vla-
de. Predsednik je Daladier, zunanjo
politiko pa vodi Boncour. Levičar-
sko-meščanski vladi prorokujejo des-
ničarske stranke kratko življenje.

Socijalisti so bili pripravljeni
vstopiti v vlado s pridržki, da se vpo-
števa njih predloge, toda Daladier

Nemški državni zbor in pruska zbornica razpuščena.

Volitev 5. marca t. l. — Hitler napoveduje neizprosni boj
marksizmu.

Ker vlada ni mogla dobiti parla-
mentarne večine, je sklenila, da raz-
pusti državni zbor ter je izdala dne
1. februarja tozadovno naredbo. Ob-
enem je izdal Hitler oklic, v katerem
napoveduje dve štiriletnici gospodarskega
načrta, s katerima bo »rešil
delavca in kmeta«. (Kako bo rešil,
pove pogodba s fevdalci in bankirji!)

Borba proti marksizmu.

Hitlerjeva vlada je pričela ofenzi-
vo proti marksizmu. Policija je pre-
povedala vse shode na prostem. Pre-
povedala je tudi veliko prireditev
»Berlin ostane rdeč«, katero so na-
meravali prirediti prihodnje dni so-
cijalisti skupno s strokovnimi orga-
nizacijami in železno fronto.

V komunističnih strankinih loka-
lih so bile izvedene hišne preiskave.
Policija je zasedla tudi dom Karla
Liebknechta.

V Berlinu, kakor tudi v številnih
industrijskih krajih po ostali Nemčiji,
je prišlo do hudih izgrediv, pri ka-
terih je bilo več oseb ubitih in hudo
ranjenih.

Nesramnost Hitlerjevega
oklica.

Hitler je izdal ob razpustu parla-
menta oklic, ki so ga podpisali tu-
di oni, ki ga vodijo na vaje, ka-
kor Papen, Neurath in drugi grofi in
posluge »gospodskega kluba«.

V tem oklicu pravi, »da so stran-
ke marksizma in njih trabanti imeli
štirinajst let časa, da bi bili pokaza-
li, kaj znajo. Konec je razvalina. To-
rej, nemški narod, sedaj daj nam
štiri leta časa, potem pa presočaj in
sodi!«

Take besede moramo nazvati vr-
hunec demagogije in laži, ki bije
resnici v obraz.

Predzrna nesramnost je, če se
upa kdo trditi, da so današnje raz-
mere sad povojnega dela. Vzrok da-
našnjih razmer so prav tisti grofi,
bankirji in fevdalci, ki jih danes Hit-
ler zopet usiljuje narodu. Ti in Vi-
ljem so povzročili vojno, ti in med-
narodni kapitalizem pa tudi po sve-
tovni vojni navija svoj izkoriščeval-
ni vijak in izžema narode. Današnje
razsulo je povzročilo nadaljevanje
tistega gospodarstva, ki ga je pri-
čela vojna. Grofi, fevdalci, nemški in
mednarodni bankirji pa to delo da-
nes nadaljujejo in zahtevajo, da se
eksploatacija izvrši do konca.

V kolikor je imela socialna de-
mokracija v Nemčiji vpliva na zako-
nodajo, je skrbela za demokracijo v
ustavi in za socialno politiko. In
kdo je bil tisti, ki se je uprl temu
delu? Ali ni bil dr. Schacht, težka
industrija, fevdalci in junkerji, tudi

Papen, to so člani »gospodskega klu-
ba«, kateremu služi Hitler, ki so di-
rektno in indirektno preprečili so-
cijalno politiko, zahtevali zniževanje
delavskih plač ter znižanje podpor
za nezaposlene. Vse to zlo, ki je sle-
dilo, je dolga veriga tega kapitali-
stičnega profitorskega gospodarstva,
ker kapitalizem, oziroma kapitalisti
niso hoteli in še danes nočejo pri-
znati narodu pravic do soodločeva-
nja in življenja.

Kaj je krivo današnjih razvalin!
Odgovoren je tisti, to mora biti raz-
zumljivo za vsakega normalnega člo-
veka, ki diktira, ki preprečuje raz-
voj in ureditev normalnega življenja,
pa naj bo to potem politični ali go-
spodarski faktor.

Vojna, deflacija, verižništvo, kra-
ja delavskih plač in pravice do živ-
ljenja dokazujejo, da je Hitlerjeva
izjava eklatanten zgled — demago-
gije.

Upamo pa, da nemški narod ne
bo nasedel taki očitni neresnici, ki
spada v špelunko, ne pa v politično
enunciacijo, ki ji pravijo — mani-
fest.

Če operira privilegirana gospoda
s takimi argumenti, ni prav nič čud-
nega, če se pojavljajo po vsej Nem-
čiji razburjenja in nemiri, protesti in
demonstracije.

Nove volitve v Nemčiji.

Obnovljena harchburška nacional-
na koncentracija ni imela večine v
državnem zboru. Zato se je odločila,
da je treba izvesti nove volitve za
pruski deželni zbor in za državni
zbor. Hitler je izposloval pri pred-
sedniku Hindenburgu pooblastilo, da
sme razpustiti državni in deželni
zbor. Volitve se bodo izvršile ob-
enem 5. marca. Hitler računa, da bo
v naglici pridobil mnogo novih gla-
sov ter postal s tem močnejša parla-
mentarna stranka, ki bo lahko za-
htevala rekonstrukcijo vlade v ško-
do Hugenbergovih nemških nacional-
cev, ki imajo sedaj vsa vplivnejša
gospodarska ministrstva.

Hitler je doslej dobival prirastek
iz meščanskih strank, razen centru-
ma, ničesar mu pa niso odstopile
delavske stranke. In prav Hugenber-
gu je Hitler najopasnejši konkurent,
zato se pa Hugenberg ne ogreva za
volitve.

Težko pa je prerokovati že vna-
prej, ali so računi Hitlerja pravilni ali
ne. Običajno je sicer, da se ob takih
preobratih javnost nagiblje na stran
»triumfatorja«, toda Hitlerjev »tri-
umf« ni zmaga političnih gesel, mar-
več le zmaga kupljenega orodja. Od
tega spoznanja je odvisno, kako bo
volil nemški narod.

Japonska izstopi iz Društva narodov.

Ker ji velesile ne priznajo ugrabljene Mandžurije.

Japonska pripravlja ultimativni
predlog za Društvo narodov. S tem
svojim sklepom ugotovi Japonska, da
je nje akcija v Mandžuriji bila le de-
fenzivnega značaja; dalje, da je bila

njih predlogov ni sprejel. Zahteve
socijalistov so one, ki jih postavlja
delavska internacionala, kakor: 40-
urni delovni teden, znižanje vojnih
kreditov, razorožitev, delavska so-
cijalna politika.

proglasitev neodvisnosti Mandžurije
izvršena na zahtevo naroda, ter
končno, da tvori neodvisna Mandžu-
rija dovršeno dejstvo, ki se ne da
več izpremeniti. Od teh ugotovitev
Japonska ne bo odstopila. Če Dru-
štvo narodov sklepa ne bi sprejelo
na znanje, Japonska izstopi iz Dru-
štva narodov.

Širite naš list!

Kancler Hitler.

Novi nemški kancler Adolf Hitler
je postal kancler po zaslugi intrig
gospodskega kluba, to je bankirjev,
težke industrije in aristokratskih
fevdalcev. Ti so najprej podprli
Hitlerjevo gibanje z denarjem in
moralno, potem so usurpirali držav-
no oblast potom Papena in Schlei-
cherja, vse v soglasju s predsedni-
kom Hindenburgom, ki se je s tem
vmešal očitno v politiko v interesu
kapitalizma in fevdalizma že takrat,
ko je očital kanclerju drju Brüningu
in ministru socialne politike drju
Stegerwaldu, da vodita »boljševiško«
politiko, čeprav sta oba strumna
meščanska politika in pristaša cen-
truma. V dobi večmesečnih intrig
proti parlamentarni demokraciji sta
končno težka industrija in pa ban-
karstvo povedali Hitlerju ponovno,
da ga bodo ti kapitalisti podpirali
samo takrat, če izpremeni svojo po-
litiko in opusti »socialni« program.
Nacionalizem, imperializem, dikta-
turo kapitala pa sprejemajo, ker so
le ti elementi sposobni, da vladajo v
Nemčiji in napravijo iz nje »tretjo
mogočno državo«. Kaj je hotel Hi-
tler v tej zadregi? Dasi je bil na-
perjen ves njegov boj proti delav-
stvu, imenoma proti socialistom in
komunistom, je moral, če je hotel
voditi uspešen boj proti delavstvu,
poudarjati tudi socialna vprašanja
in se zavzemati navidez zanje. Po
novi obljubi, ki jo je dal fevdalcem
in bankirjem, je pa te dolžnosti in
potrebe oproščen ter je tudi na prvi
seji nove vlade rekel, da hoče voditi
svojo politiko sicer ustavno, zahte-
val pa bo, da mu da državni zbor
posebna pooblastila. Hitlerjeva vla-
da ima namen, napraviti socialni
mir v Nemčiji, voditi zunanjo politi-
ko v intencijah, ki so jih zagovarja-
le zadnje nemške vlade itd. Pod so-
cialni mir razume Hitler svoj prvotni
program: **ovirati delavstvo, da
se bori za svojo eksistenco in proti
političnim in socialnim krivcem.**

Poročilo o prvi seji vlade, ki je
bila v ponedeljek, dne 30. januarja
t. l., tudi ugotavlja, da se je doseglo
po razgovoru o Hitlerjevem progra-
mu glede načel popolno soglasje.

V vladi so jako močno zastopani
nemški nacionalci Hugenbergove
stranke, kar pomeni, da so gospodje
v »gospodskem klubu« dali Hitlerju
le podrejeno vlogo.

Inozemstvo je sprejelo Hitlerja
brez presenečenja, brez ogorčenja.
Večina glasov je edina v tem, da
Hitler ni verziran politik, marveč le
politični hazardist, da ne rabimo ža-
ljivejših izrazov, s katerimi ga ime-
nuje inozemsko časopisje. Celo
Italija je razočarana, češ, da je iz-
dal fašistična načela.

Ni pa to glavno, kdo in kaj je
Hitler, glavno je, kdo je za njim,
kdo ga izrablja in v kakšne namene.
O tem pa danes ni več dvoma in
smo to že spredaj označili.

Kaj čuda, če se nemško delav-
stvo kakor ves mednarodni proletari-
at zaveda tega pomena? Kaj čud-
no, če se hoče nemško delavstvo
brani proti brezpravnosti, ki grozi,
in če bo moralo porabljati najskraj-
nejše pomočke, če bo hotelo par ti-
soč fevdalcev, industrijev in ban-
kirjev postaviti delavski razred iz-
ven ustave, izven zakona v sedanjih
razmerah, ko je ob sedanjih krizi in
nezaposlenosti najskrajnejši čas, da
se uredi družabne razmere social-
no pravično. Kako naj delavstvo
pušča, da se naj nadaljuje politika,
ki je spravila ob delo in kruh že se-
dem milijonov delavcev, da jih spra-

vi morda še sedem? Vnebovpijoča krivica bi bila to!

Zaraditega so imele delavske stranke in strokovne organizacije svoja posvetovanja, da zberejo vse svoje sile v obrambo svojih dosedanjih političnih in socialnih pravic. Poudarjala se je pa na teh sejah prav posebna opreznost glede dobe, taktike in pomočkov za to borbo, ker eno slabost ima sedanji režim, **da velja zanj ustava in zakoni.** Čim bi to kršil, bi rabil nasilstvo in obramba proti nasilstvu je naravno utemeljena.

Kupna moč zaslužka rudarja v Nemčiji.

Ob priliki mezdne razprave za rudarje državnih rudnikov v Sarajevu dne 14. jan. t. l. je prišlo do debate o kupni moči zaslužka našega rudarja kopača v primeru s kupno močjo zaslužka rudarja kopača v Nemčiji. Od strani zastopnika uprave drž. rudnikov se je zatrjevalo, da bo najbrž kupna moč zaslužka rudarja drž. rudnikov odgovarjala kupni moči zaslužka nemškega rudarja v Porurju, čemur je zastopnik Z. R. J. odločno oporekal.

Da se to za obe strani točno in objektivno ugotovi, se je obrnilo vodstvo Z. R. J. na vodstvo Zveze rudarjev Nemčije za pojasnilo in dobilo sledeči odgovor:

V Porurju je znašal brutto zaslužek rudarja kopača v mesecu oktobru 1932 na storjeni ših 7.96 M. Za ta denar je lahko kupil sledečo množino raznih živil:

15.90 kg belega kruha . . .	à kg	0.50 M
22.70 kg črnega kruha . . .	à kg	0.35 M
19.00 kg pšenične moke št. 0 . . .	à kg	0.42 M
19.90 kg krušne moke . . .	à kg	0.40 M
6.60 kg govejega mesa . . .	à kg	1.20 M
6.10 kg svinjine sveže . . .	à kg	1.30 M
8.00 kg svinjske masti . . .	à kg	1.— M
133.00 kg krompirja . . .	à kg	0.06 M
36 lit. mleka . . .	à lit.	0.22 M

Cene nekaterim vrstam manufakturnega blaga so sledeče:

1 m belega platna . . .	od 0.45 do	0.63 M
1 m čistega lan. platna . . .	od 3.25 do	3.80 M
1 m napol lan. platna . . .	od 1.25 do	1.35 M
1 m molino (rj. platno) . . .	od 0.28 do	0.36 M
1 m čistega kamgarna . . .		
srednja kakovost . . .	od 5.45 do	7.50 M
najboljša kakovost . . .		13.75 M

Iz teh navedenih cen je dovolj jasno razvidno, da zaostaja kupna moč zaslužka našega rudarja, in to predvsem rudarja drž. rudnikov, daleč za kupno močjo nemškega rudarja v Porurju. Podrobno primerjavo si pa sedaj lahko vsak naš rudar napravi, če primerja svoj zaslužek z našimi cenami in zgoraj navedeno količino življenskih potrebščin.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Doma in po svetu.

Bolgarski poslanik v Beogradu za zblizanje Jugoslavije in Bolgarije. Novi bolgarski poslanik Jurij Kiose Ivanov v Beogradu je izjavil časnikarjem, da vodi bolgarska vlada politiko miru in sporazuma zlasti tudi s sosedi. Želi, da se izgledajo nasprotja med obema državama. To zahtevajo skupni interesi. Novi poslanik hoče delovati v tem smislu.

»**Otroci in babe naj molče v hiši.**« Tako so nas vzgajali nekoč, ko je človek postal dovolj star ali pa so mu življenske razmere omogočile, da je postal neodvisen od svojega »gospodarja«, očeta ali karkoli že. Danes se nam zdi taka vzgoja, ali tak duševni teror neumljiv, ker imamo modernejša nazore o vzgoji in družabnem življenju. V veliki meri je bila ta vzgoja kriva, da se je človeška družba tako polagoma razvijala, da jo je trla tisočletja tema in reakcija. Razvijala se tudi ni znanost in ne umetnost in da se je današnji družabni red razvil v tej smeri, je kriva vzgoja »drži jezik za zobmi«. Kako bi se naj bili ljudje uživali v praktično življenje, če niso smeli povedati svojih nazorov, morda svojih zdravih naprednih idej? Vse je moralo zamreti v rodovih, če je bilo pametno ali ne, in fatalistično je prejemal rod za rodom za stari plug in rotnel nad svojimi podložniki, molči! Ta vzgoja je rodila svoje najlepše sadove v srednjem veku, ko sta plemtvo in cerkev skupno in v svojem interesu gojila tako vzgojo, katere posledice občutimo še danes prav bridko. Člane družine, člane družbe je treba vzgajati v interesu družbe in razvoja. O vseh praktičnih vprašanjih je treba razpravljati z njim, razmotrivati z njim o njegovih idejah in upoštevati, kar je dobrega in zdravega. Človek ne postane šele član družbe, ko prevzame odgovornost zase, za rodino ali za karkoli že, ta nesrečni človek postane sodelujoči član družbe takoj, ko začne sam misliti, sam delati in če v rodini ne sodeluje ali ne sme sodelovati po svoji najboljši pameti, je družbi suha veja, ki ovira razvoj. To pa je duhovna in gospodarska škoda.

Smešno utemeljevanje podražitve kruha. V »Slov. Narodu« nekdo pojasnjuje, da sedanji podražitev kruha ni vzrok špekulacija trgovcev ali mlinarjev. Takole pravi: trgovci sploh niso vedeli, da so žitnice prazne. Lani se je pridelalo malo žita in še tisto je bilo slabo. Podražitev je vzrok pomanjkanje žita in pa nove davščine. Nekateri kmeti še imajo žito, pa ga poceni ne morejo prodati. In tako imamo draginjo, ki bi se odpravila samo z znižanjem uvozne carine. — Smešno je trditi, da statistika ni vedela, koliko žita je v državi. To bi bilo jako žalostno

znamenje za gospodarstvo prizadetih — družb. Natančno so vedeli. Ali znižane carine ne marajo, ker bi potem lahko uvažali žito po smešno nizkih cenah. In sedaj znižati carino, ko imamo že v par mesecih novo žetev, bi bilo — gospodarstvu škodljivo. Neverjetno je tudi, da so zaloge žita izčrpane. Vsako leto so še poročali ob novi žetvi, da je starega žita 50 do 60 tisoč vagonov za izvoz, in ker ni bilo izvozeno, se s ceno ne more preveč popustiti. To novico tudi za letos pričakujemo. Kar je v listu resničnega v tej zadevi, bo najbrž samo to, da podražitev kruha zmanjšuje konzum in ustvarja še večjo bedo.

175 letnica rojstva Valentina Vodnika. Valentin Vodnik je bil rojen 3. februarja 1758 v Zgornji Šiški pri Ljubljani (pri Žibertu ali Kamniti mizi). Postal je frančiškan ter je prvi pisal pesmi in pratiko v razmeroma čistem jeziku. Politično so ga preganjali zlasti v Avstriji, ker je preveč pozdravljal Francoze po okupaciji Ilirije.

50 dinarski kovanci vsebujejo 750 tisočink srebra in 250 tisočink bakra.

Na čigav račun sanirajo krizo. Konferenc o krizah in o pomočkih zoper krizo in nezaposlenost se podjetniki radi udeležujejo in tam kimajo, da je rešitev tega in onega vprašanja potrebna. Samo tako naglo to ne gre, pravijo. Doma pa rešujejo ta vprašanja radikalno in drugače, kakor govore v Ženevi ali v Londonu. Prav te dni je imela Zveza predilnic v Lancashiru na Angleskem občni zbor. Predsednik Orr je naznanil temeljito reorganizacijo tekstilne industrije. V najkrajšem času se zapro vse tovarne, ki ne donajajo dovolj dobička, obratovati bodo smele le tovarne, ki donajajo dovolj dobička. — S tem ukrepom je gospodarska kriza rešena. In delavstvo?

Tihotapstvo orožja na Ogrsko. Intervencija velesil, ki se je izvedla po objavi poročila o tihotapstvu orožja skozi Avstrijo na Madžarsko v socialnodemokratskem tisku, je povzročila opravičevanja in tajejanja. V Rimu pravijo, kaj nas to briga, če privatna firma prodaja orožje Madžarski. V Avstriji izpočetka niso hoteli nič vedeti o orožju, ki je prišlo v Hirtenberg. A končno stvari ni bilo mogoče utajiti in so oblasti obljubile, da pošljejo orožje, ki se nahaja v Hirtenbergu, nazaj v Italijo. — Kakor kaže ta dogodek, vse države prav »iskreno« spoštujejo mednarodne dogovore.

Zaposlenje tujcev na Čehoslovaškem. Minister socialne politike na Čehoslovaškem, soc. dem. dr. Czech, je poročal v proračunskem odboru, da je bilo ob zadnjem ljudskem

šetju 1. decembra 1930 zaposlenih na Čehoslovaškem 255.533 inozemcev. Nasprotno pa je živelo ob tem času v evropskih državah 632.721 čehoslovaških državljanov. Tako v Nemčiji 283.121, v Avstriji 175.000, v Franciji 65.000, celo na Ogrskem 15.000 itd. Minister priporoča zaradi tega, da se naj tujcev ne preganja, ker bi sicer storile isto tudi druge države in izseljenci bi se morali vračati domov. — Najboljša rešitev pa je: odprite zopet meje! Danes je vsaka država navadna ječa!

Sodelovanje socialnih demokratov in komunistov. Spricho naraščajoče reakcije v Nemčiji in velike nevarnosti, ki grozi od nje nemškemu delavstvu, skušata obe nemški razredni delavski stranki najti način, po katerem bi se mogli najuspešnejše boriti proti skupni nevarnosti. V tej smeri se zadnji čas že opaža važen preokret na bolje z obeh strani. Organi obeh strank so postali mnogo bolj strpni. V to svrhu se je sestavil tudi skupni akcijski komite, v katerem je 8 socialnih demokratov in 7 komunistov. V slučaju, da bi bila komunistična stranka razpuščena, bi komunistični volilci glasovali za socialistično listo. Da bi le nemška reakcija imela za posledico vsaj to dobro stran.

Strankin zbor nemške socialno-demokratske stranke se bo vršil dne 13. marca 1933 in naslednje dni v Frankfurtu ob Meni. Na dnevnem redu so naslednji glavni referati: 1. Marx in sedanost, poroča R. Hilferding; 2. politika socialne demokracije, poroča Oton Wels; 3. zmaga nad krizo s socialistično ekonomijo s posestjo in ljudmi, poroča Sigfried Aufhäuser; 4. gospodarski in politični sporazum narodov, poroča Rud. Breitscheid, ter vprašanja strankine organizacije, strankinega časopisja in eventualnih samostojnih predlogov.

Število strokovno organiziranega delavstva v Zedinjenih državah. Po poročilih na 52. zveznem kongresu strokovnih organizacij meseca novembra šteje zveza kljub ogromni krizi še vedno 2.532.000 članov. Kljub temu, da je v Zedinjenih državah nad enajst milijonov ljudi nezaposlenih, je število članov padlo 1931 samo za 357.000 članov. Zvezi je priključenih 106 zvez; od teh 28 ni izgubilo članov. Največje izgube ima rudarska organizacija (91.000). Podpor so izplačale organizacije 1930 36.7 in 1931 39.7 milijona dolarjev (v obeh letih torej 4280 milijonov dinarjev).

Ali si že dobil novega naročnika za „Delavsko politiko“, smatraj to za svojo dolžnost!

Mihail Zoščenko — Iv. Vuk:

Humoristično-satirične zgodbe.

Razburjen je korakal Zabježkin po uličici gor in dol, nato je pogledal skozi vrtna vratica. In odskočil.

»Koza,« je rekel s pridruženim glasom. »Tako mi bog pomagaj, tam stoji koza!... Daj bog, da je ta koza njena, koza gospodinje... Koza! Pri takih vidikih se človek lahko tudi oženi. In oženil se bom! Besedo dam, da se oženim. Če je to njena koza, oženim se. Sklenjeno! Deset let sem čakal — in sedaj — previdnost... Zakaj, natančno preišljeno, kjer se oddaja soba, je tudi stanovanje, torej vsega v izobilju... Opora... Prozorni muselinovi zastori. Mir. Praznična pečenka! In žena? Solidna žena, ljubi red in je skrbna. In sprehaja se kakor kakšna kraljica v satinasti spalni obleki po sobah.

In vse je tako nebeško, tako odlično. In nič drugega, kakor da bo vprašala: Ali bi hotel kaj jesti, Petruška?... To je nekaj! Gospodarstvo, kakor se spodobi. Krava ali celo mlečna koza. Koza bi bila boljša, manj poje.

Zabježkin je odprl vratica.

»Koza,« je rekel ves zasopel. »Koza ob ograji. Da, če je že tukaj koza, se da živeti... Ah... Naj potem jutri Ivan Našmudinovič mirno reče: Žal mi je, Zabježkin, ali z ozirom na racionalni-

zacija, si odpuščen... Ha, ha, to bi bilo zabavno. To bi se čudil, pasji sin, da ne poklekne pred njega, da ne začnem prosjati... Prosim! Koza! Koza, sto hudičev! To bi bilo nekaj, falot! Nekaj kakor burka iz operete... In ženske bi zaregljale. Hehe, ne trudite se. Idite k vragu, tu se išče njegovo veličanstvo, mož...« Zabježkin je še enkrat prečital napis, se vzravnil ponovno in stopil z neizrečeno srečo na dvorišče.

III.

Pri vedru za pomije je stala koza. Ni imela nobenih rogov in vime ji je viselo do tal.

»Škoda,« je pomislil Zabježkin. »Koza je stara. Bog ji daj dolgo življenje.«

Na dvorišču so se igrali otroci razbojnikov in vojakov. Na stopnicah je čistila služkinja s takšno zagrizenostjo namizne nože, da je Zabježkin od začudenja okamenel in docela pozabil na kozo. Služkinja je pljuvala s polnim sočutjem na nože in izločala iz sebe cele potoke slin. Nato je vtaknila nož v zemljo in se gugala tako sključena semintja ter pri tem sovražno hropela.

»Kakšna krava!« je pomislil Zabježkin. Služkinja je zlezla malone v dve gube.

»Hej, tetka,« je vzkliknil Zabježkin. »Kje se oddaja tukaj soba?«

Nenadoma se je odprlo zgoraj okno in nekaj zatekel, z volneno ruto ovit ženski obraz je pogledal na dvorišče.

»Sodrug,« je vprašal obraz, »ali ne iščete slučajno učenega agronoma Pampuškina?«

»Ne,« je odgovoril Zabježkin in snel kapo. »Prišel sem, takorekoč, samo radi sobe, ki jo oddajate.«

»Kajti, če hočete k učenemu agronomu Pampuškinu,« je nadaljeval obraz, »čakate zaman. Danes ne sprejema, ker piše znanstveno razpravo o...«

Obraz je za trenutek izginil, nato pa se je pojavil takoj zopet:

»Nekaj besed v obrambo vrtnih škodljivcev.«

»Kaj želite?« je vprašal Zabježkin začudeno.

»Kdo me vendar išče,« se je oglasil agronom pri oknu. »Dober dan, sodrug! Gre za članek: Nekaj besed v obrambo vrtnih škodljivcev, dragi sodrug... Prosim, stopite bliže, sodrug.«

»Ne,« je odgovoril prestrašeno Zabježkin. »Prišel sem le radi sobe...«

»Sobe?« je vprašal agronom z žalostjo v glasu. »Potem, prosim, pridite pozneje k meni... A brez zamere... Vrata tri: Učeni agronom Pampuškin... Vsak otrok ve...«

»Tetka,« je vprašal Zabježkin. »Čigava je ta koza?«

»Koza,« se je začudila dekla. »Številka štiri.«

»Štiri,« je zastokal Zabježkin. »In se tam, prosim, oddaja soba?«

»Prav tam,« je odgovorila. »Ali je že oddana.«

»Kako to,« se je ustrašil Zabježkin. »Ni mogoče. Noriš? Komu neki je oddana, če sem...«

»Kaj vem,« je odgovorila dekla. »Mogoče, da še vendar ni oddana.«

(Dalje prihodnjič.)

Proračunska razprava za mesto Maribor.

Pretekli torek se je vršila redna občinska seja z edino točko dnevnega reda: Proračun za leto 1933. Ob navzočnosti 30 občinskih svetnikov je sejo otvoril in vodil župan g. dr. Lipold, kateri je uvodoma podal poročilo o delovanju Pomožne akcije za mesto Maribor, iz katerega je razvidno, da je bilo dosedaj nabranih 390.000 Din in da se za podpiranje brezposelnih izda okrog 130 tisoč dinarjev mesečno samo za podpore, bodisi v delu, naravi ali v denarju.

Takoj nato je referent finančnega odseka g. Šabotj podal poročilo o predlogu novega proračuna ter naglasil, da v letošnjem proračunu ni bistvenih sprememb niti glede strednje niti novih davščin. Celokupni redni proračun razhodov znaša 23.861.000 Din, izredni pa 25.250.000 Din. Skupaj okrog 49 milijonov Din.

Za personalne izdatke (dajatve uradnikov) se izda 17% od rednega proračuna. Za socialno politiko 2.496.000 Din, za občinske dolgove 9.545.000 Din.

Po končanem poročilu referenta se je pričela načelna razprava, v katero je posegel kot prvi in zadnji s. Petejan, ki je že uvodoma potrdil referentu, da v letošnjem proračunu ni bistvenih sprememb in da je iz tega stališča proračun boljši in realnejši od lanskega. Ne more se pa strinjati s tendenco brezobzirnega varčevanja, ki postaja usodepolna za občinsko gospodarstvo. Opozoril je na položaj mestne plinarne in avtobusnega podjetja, ki dovolj jasno kaže, da se tako ne more naprej. Opozorja, da je pri mestni plinarni okrog 1000 Din na dan deficita, da se je radi tega že skoro pred dvema letoma sklenilo, da se mora plinar na preurediti na način, da bo krila svoje potrebščine in se je v ta namen sklenilo posojilo, katero pa nadzorna oblast ni dovolila. Opozorjal je na potrebo gospodarskega in investicijskega načrta za več let naprej, ker je treba občinsko politiko voditi vedno tako, da bo odgovarjala tudi bodočim gospodarskim in socialnim potrebam občine. Opozorjal je na pogreško, da se je ukinila vsaka večja gradbena akcija, da je rešitev stanovanjskega vprašanja vedno bolj pereča. Zavrta predlog hišnih posestnikov za prodajo plinarne in avtobusnega podjetja, ravno tako tudi misel opustitve.

Opozoril je na nevezdržne razmere stanovančev v barakah Kr. Marka v Danjkovi ulici ter grajal, da se je namesto 36 vagonov postavilo samo 13 in morajo zato najemniki prezebat v gnilih barakah. Zahteval je, da se mora to vprašanje resneje vzeti v pretres in omogočiti, da bodo vsi brezstanovanjci dobili mesta v zdravih stanovanjih, zato je treba vagonne smatrati le za nujno in prehodno rešitev. Ravno tako se je zavzemal za zakonito zaščito stanovanjskih najemnikov.

Ostro je kritiziral nesocialno zvišanje najemnin v mestnih hišah, zlasti pa v šofer-skih, v katerih so se najemnine zvišale za skoro 80% na dosedanje, kar pomeni ogromno znižanje plač mestnih uslužbencev. Iz proračuna vidimo, da so dosedanje najemnine v Smetanovi in Vrtni ulici znašale Din 382.766.—, na novo določene pa Din 561.960 ali za 179.000 Din več (t. j. 47%), v šofer-skih hišah so znašale dosedanje najemnine Din 84.360.—, nove pa Din 150.840.— ali Din 66.480.— več (t. j. 79%). Zasilna stanovanja so se na našo lansko zahtevo znižala od Din 299.716 na Din 255.400, t. j. za 15%, kar ni veliko.

Apeliral je na občinski svet in na g. župana, da naj se najemnine regulirajo tako, da bodo za najemnike, zlasti za delavce in uradnike znošljive in odgovarjale njihovim zaslužkom.

Govornik je izrekel pomisleke na namestitev banovinskega dečjega doma v banovinski palači, ker je mnenja, da ta kraj ni primeren za tako ustanovo in ker smatra, da bi se s tem, kar bodo stale adaptacije in dodalo še nekaj zraven, lahko zgradilo za to ustanovo primeren dom.

Glede socialne politike konstatira, da je izdelek za to ostal približno isti, kakor lansko leto, le znesek za brezposelno podporo se je na predlog delavskih zastopnikov v finančnem odboru zvišal od 60.000 na 100.000 Din. Izraža bojazen, da bodo določeni zneski z ozirom na vedno naraščajočo gospodarsko krizo in brezposelnost ne zadostni. Zagovarja potrebo obveznega zavarovanja za brezposelne ter izdatnejše podpore za občinske starce in reveže.

Z ozirom na predlog, da se bo moral uvesti neki prispevek, katerega bodo plačevali občinski delavci za njihovo starostno miloščino, da se na ta način občina nekoliko razbremeni, konstatira, da so svobodne delavske organizacije že lansko leto predložile predlog za rešitev tega vprašanja, po katerem bi delavci plačevali gotov prispevek, ali ne za to, da bi občina prihranila kaj, temveč zato, da bi se s tem prispevkom miloščina spremenila v redno starostno penzijo. Ta naš predlog je bil s strani ministrstva odklonjen.

Nato je govornik prišel na poglavje dohodkov ter konstatiral, da novih davščin ni, razen da se bo trošarina na vino pobirala po Din 1.50 od litra. Tudi dohodek od gostilnic se bo avtomatično zvišal z ozirom na v zadnjih dveh letih plačane najemnine. Pozdravlja, da se je sprejela zahteva delavskih zastopnikov, izražena ob priliki razprave lanskega proračuna in se je kuluk (400.000 Din) odpravil. Pri tej priliki opozarja na zaostanek na gostiščini, ki znaša nad 1 milijon Din, katerega so hišni posestniki kasirali od svojih najemnikov in ga niso oddali mestni blagajni, kamor spada.

Končno je govornik izrazil mnenje, da bi bilo dobro, ako bi se občinskemu svetu

Grčar Viktor:

Pravljica o Velikem Mariboru.

(Nadaljevanje.)

Vprašanje Velikega Maribora je postalo torej samo ob sebi veliko politično vprašanje sedanjega doba. Razvoj zahteva za to ozemlje velikega oporišča, ki ga tvori mesto. To je danes pravtako važno vprašanje za mesto samo, kakor za njeno okolico, kakor tudi za državo.

Nova država je eminentno interesirana na tem, da ima na svoji najsevernejši točki močno oporišče, ki ji bo v vsakem pogledu dajalo jamstvo za krepkost in stabilnost vseh njenih interesov v tem njenem delu. Zato sedanjost ravno zahteva na severu države močnega mesta, ki bo razvoja zmožno, ki pa bo tudi dostojno reprezentant države na znotraj in na zunaj.

Poleg navedenih historičnih in političnih momentov je brezdvomno poudariti gospodarski moment. Mesto, ki predstavlja zase mogočno gospodarsko enoto, oklepa, da se omejimo samo na najožjo okolico, 11 okoliških občin, ki predstavljajo vsaka gospodarsko enoto zase. Proti mestu s 33.921 prebivalci stoji okolica z okroglo 20.000 prebivalci. Vsaka živi svoje lastno življenje in gospodari po svoje. Vsi pa živijo od mesta. Ali nosijo v mesto svoje delo, ali mu prodajajo svoje proizvode. Gospodarski so torej dejansko enota, ker jim je izvor za pridobivanje skupen in isti. Kljub temu pa proizvajajo vsak zase, brez ozira na dejansko potrebo. Ako bi ta enota imela tudi dejansko enotno in smoteno vodstvo, bi mnogo truda in dela ne šlo v izgubo, kakor gre sedaj. Ako pa se vodstvo enotne gospodarske oblike zamore po-

poročalo, kakšno stališče zavzemajo zastopniki našega mesta na zborovanjih »Zvez mest« v državi z ozirom na predlog novega občinskega zakona. Zlasti ga zanima vprašanje, ali so za to, da bo volilna pravica za občine in mesta javna ali tajna.

Končno izjavlja, da ne bo glasoval za predloženi proračun.

Sodruge Petejanu je odgovarjal g. župan, ki je med drugim tudi izjavil, da bo, kar se tiče zahteve po znižanju najemnin, upravni odbor na prvi seji to povoljno uredil.

Ker se nihče ni javil za besedo, se je načelna debata zaključila in prešlo k podrobnim razpravam, ki je bila v teku pol ure končana in proračun z večino glasov sprejet.

Mislimo, da je to prvi slučaj, da je bil 49 milijonski proračun kake mestne občine sprejet v teku poldruge ure in da se je razprave udeležil razen referenta samo eden izmed navzočih občinskih svetnikov.

Ne vemo, je-li to dobro ali slabo znamenje. Bomo videli!

Strokovno gibanje.

Delavska socialna tečaja v Breznem in na Muti. V nedeljo, dne 5. februarja priredi Splošna delavska zveza in Savez kovinarjev po svojih podružnicah v Breznem in na Muti za tamošnje delavstvo socialno-politična tečaja, na katera pridejo predavatelji iz Maribora. Dnevni red je sledeči: 1. najvažnejša določila iz delovnega prava. Predava odvetnik g. dr. Avg. Reisman. 2. Delovni čas — zlasti nadurno delo. Predava odvetniški kandidat Gojmir Jelenc. 3. Strokovne organizacije in delavski zaupniki v zakonu o zaščiti delavstva. Predava urednik Viktor Eržen. 4. Slučajnosti, pri katerih bodo dobili delavci pojasnila na razna vprašanja iz delavskih zakonitih določil. Začetek je v Breznem ob 8. uri v gostilni Grubelnik in na Muti ob 14. uri v gostilni Dobnik in je vstop vsakomur prost. Enaki tečaji se bodo na željo delavstva vršili tudi po drugih delavskih središčih, ker je izobrazba delavstva in zlasti poznanje delavske zakonodaje predpogoj napredka delavskega razreda.

Ljubljana.

Tovarna Karl Pollak in sinovi v Ljubljani je bila prodana 31. januarja 1933 na javni dražbi. Cenjena je bila na 12.720.630 Din in najvišja ponudba je znašala 6.352.015 Din. Drajtelji Mestne hranilnice ljubljanske so ponudili pet dinarjev več in so za to ceno izlicitirali tovarno. Tovarna je sedaj v obratu, toda domačih kupcev ni. Svojčas se je razširjala vest, da bi bil tovarnar Bafa pripravljen kupiti Pollakove tovarne, a se to ni zgodilo.

grešati pri malem gospodarstvu, to ne gre več, kadar pričanja to zavzemati značaj gospodarstva velikih oblik. Kadar se kraj industrijalizira.

To je slučaj pri nas. V letih po vojni se je mesto z okolico iz temelja spremenilo. Tam, kjer so pred desetimi leti še stala kmetijska zemljišča ali vrtovi, stoje danes tovarne in velika industrija zavzema vedno večji obseg v mestu. Kaj pa vodi industrijo k nam? Ugodni predpogoji, ki jih je ustvarilo mesto. Tu je važno in zgodno prometno križišče, tu je najcenejša pogonska sila in — ne strašite se — tu je napram drugim enakim mestom še najmanjša obremenitev davkoplačevalca. To vse so momenti, s katerimi računa industrija, kadar si išče torišča.

Naraščanje industrije pri nas je gotovo gospodarsko važen činitelj. Ali ta industrija je razmetana po Melju, Teznu, deloma Studencih, ima deloma vodstvo v mestu, obrate zunaj mesta. Nje razvoj ni plod kakršnekoli smotrene gospodarske politike, temveč gre samo od sebe, po slučaju in dobri volji došlih industrijcev. Njihovi trenutni interesi so edini imperativ, ki jih vodi pri svojih težnjah. Ta imperativ je včasih zelo močan. Gre preko interesov občanov in domačinov. V ime te industrije se mora kloniti vse. Ako treba fabrikantu, pa se mora umakniti cesta, mora se skriti regulacijski predpis, pa mora včasih zamažati tudi socialna zakonodaja. Mora se predvsem na celi črti umakniti domačin.

(Dalje prihodnjic.)

Maribor.

Mestne ogrevalnice letos ne bo. Na zadnji seji ožjega odbora pomožne akcije v Mariboru, ki se je vršila dne 1. februarja, se je med drugim razpravljalo tudi o potrebi otvoritve ogrevalnice za brezposelne. Kako potrebna bi bila ogrevalnica v našem mestu, se je pokazalo že prejšnja leta, ko so številni brezdomci vsak dan do zadnjega kotička napolnili prostore v takratni ogrevalnici. Letošnjo zimo se morajo ti reveži zatekati v prostore glavne pošte in železniškega kolodvora, da si vsaj nekoliko čez dan ogrejejo svoje napol zmrzle ude. Večina teh revežev pa cel dan pohajkuje na prostem okrog in prezebava pod milim nebom. Ožji odbor pomožne akcije je sklenil, da se letos ogrevalnica ne otvori. Proti temu je seveda nastopil zastopnik Strokovne komisije, ki je zlasti tudi protestiral proti temu, da se je o tem vprašanje vršila razprava šele 1. februarja, namesto da bi bila ogrevalnica otvorena že takoj ob početku zime. Gospodje, ki so se izrekli proti otvoritvi ogrevalnice, pač sedijo sami v toplo zakurjenih sobah ter ne vedo, kaj je mraz in glad, katerega morajo prenašati revni brezdomci.

V zgodovini mariborskega občinskega sveta je menda edinstveni primer zadnja proračunska seja, ki je trajala samo eno uro. S proračunom se je pečal v debati samo en govornik, in sicer za delavske zastopnike s. Petejan, medtem ko so bili zastopniki večinskega kluba očitno s proračunom vsi zadovoljni. Seji je prisostvovalo 29 občinskih svetnikov, ostali pripadniki večinskega kluba so bili zadržani večnoma vsled hudega prehlada in pa drugih boleznih.

Končno je vendar tudi mariborska mestna občina črtala kuluk iz svojega proračuna. Namesto tega krivičnega davka je bila povišana

doklada na alkohol, in sicer od Din 1.— na Din 1.50.

Prihodnjo predavanje v okviru »Svobode« se bo vršilo v sredo, dne 8. februarja, v predavalnici Delavske zbornice, Sodna ulica 9/II. Predaval bo g. prof. Detela o dednosti. Pridite polnoštevilno!

»Bestialischer Racheakt...« Maribor je zadnji čas bolj reven na senzacija, ki bi jih mogli mariborski dnevniki napihovati. Bestialni umori so nekako iz mode, senzacije, ki drugod po svetu zanimajo žurnalistiko, kot milijonske pasive dozdavnih velepodjetnikov, pa v naše redakcije ne najdejo pota. Nekaj pa je vendar le treba čitateljem servirati pod videzom senzacije in tako smo te dni čitali v mariborskem nemškem dnevniku kot prvo strahotno senzacija članek z velikanskim nadpisom: »Bestialischer Racheakt«. Citatelji so pričakovali, da bo sledila bogve kakšna novica z grozodejstvi nad nedolžnimi občani s krvavim ozadjem in zamotano ljudsko tragedijo. A kaj se je zgodilo? Bančnemu ravnatelju g. P. so nekje pobili — lovskega psa, ki je bil vreden — kar Din 5.000.—. Groza, radi te strahote je bilo treba zbrati največje črke tiskarne in predložiti javnosti posurovelost naroda... K sreči je bila tišti dan megla, drugače bi se na to kulturno sramoto gotovo skrilo in razjokalo še solnce! Če pa dozdavnji milijonarji, ki dobijo v času najhujše gospodarske krize pri banki težke milijone denarja, ko imajo že težke milijone vknjižene na svoji prezadolženi tovarni in potem ne izplačujejo niti delavcem krvavo zaslužene meze — tedaj redakcija takšnih listov ne vidi nič in ne sliši nič. To ni senzacija, to javnost ne zanima, pač pa pes bančnega ravnatelja, to je treba servirati široki javnosti.

V prid Pomožne akcije se bo vršil dne 8. februarja t. l. v Unionski dvorani dobrodelni koncert.

Grajski kino predvaja od 1. do 6. februarja domači film tekstilne tovarne »Tivar« v Vazardinu, ki izdejuje znane cenene Tivar-obleke.

Nega lepote — zmerne cene »Kosmetikum«, Maribor, Gosposka ul. 15. Salon Mareš.

Tamburaški odsek pekov priredi v soboto, dne 4. februarja t. l., v Gambrinovi dvorani »valčkov večer« s sodelovanjem pevskega odseka pekov. To je prva prireditev tamburaškega odseka pekov, zato pridite polnoštevilno. Vstopnine ni.

Nova zadruga »Poroka« je bila te dni registrirana pri mariborskem trg. sodišču.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Celje.

Volitve delavskih zaupnikov so se v Celju izvršile po vseh večjih obratih.

V tovarni Westen bi se imele vršiti volitve obratnih zaupnikov v torek, dne 31. januarja. Ker je pa bila vložena le ena (SMRJ) kandidatna lista, se volitve niso vršile in je volilni odbor proglasil vse kandidate iz liste SMRJ za izvoljene. Savezu in izvoljenim zaupnikom pristrčno čestitamo in izražamo svoje veselje nad dejstvom, da dobi tudi delavstvo Westnove tovarne vendarle enkrat svoje zakonite zaupnike.

V mehanični tkalnici Metka so se vršile volitve 30. jan. v dvorani Del. zbornice. Izvoljeni so bili Josip Hernauss za nameščence, za delavstvo pa: Franc Furlan, Maks Keblić in Ilja Udovič. V tej tovarni je zaposlenih okoli 100 delavcev in nameščencev.

Za podjetja mestne občine Celje (elektrarna, plinarna in gradbeni oddelek) so se vršile volitve delavskih zaupnikov 16. jan. Izvoljeni so bili 4 delavski zaupniki in 4 namestniki, vsi na listi Splošne delavske zveze Jugoslavije.

Prehladila se je naša ljuba tetka »Nova Doba«, in sicer ob priliki zadnje seje občinskega sveta Celje-okolica. Sedaj pa hudo pokašljuje. Zaenkrat ji nasvetujemo malo lipo-vega čaja ali komilic. V vročih dneh, ki bodo prišli, se bo pa dobro prepotila in takrat bo tudi kašlja konec!

Trbovlje.

Hlapec med hlapci! Neki »gospod« je pogruntal, da je za njega le takrat najbolje, ako se njegovi hlapci med seboj prepirajo in tožarijo drug drugega gospodarju, kateri je de facto sam hlapec pri hiši.

Zelo rad omenja, da je vesel, ko mu pride prvi hlapec, ki vstaja poprej, kot mu je treba, s pritožbo, da ostala dva še spita, ko že on čisti konje itd. Pozneje pride zopet drugi in toži prejšnjega ter onega, ki še spi. Tako gredo eden proti drugemu. »Dam pa vsakemu frakeljček z naročilom, naj le pove, če ne bo pri vseh treh delo pravilno opravljeno. Na ta način meni ni treba prav nikogar nadzorovati, ker so pač vsi sami pod najboljšo kontrolo svojih sotovarišev. Ko sem svoječasno imel hlapce, ki so se med seboj razumeli kot da bi imeli svojo strokovno organizacijo, sem moral pa sam vstajati prvi, jih nadzorovati in jim odkazovati delo.« Podčrtaval je ta »gospod« posebej, da ko je še on moral delati ista dela, ni bil tako neumen, kot so danes delavci. Proletarci, zavedajte se in zbudite se ter ne dajajte sami orožja gospodarjem, kateri imajo že itak dovolj dolg bič za vas! —p—

Kaj zmore požrtvovalni sodrug.

V dobi najhujše krize, ko trpijo naši rudarji hudo pomanjkanje, vendar niso pozabili na svoj delavski list. Požrtvovalni s. Petretič Konrad je zbral v Trbovljah vsoto Din 510 za tiskovni sklad, vrhutega pa je pridobil še 10 novih naročnikov »Delavski Politiki«. Za tiskovni sklad so darovali naslednji sodrugi:

Krušič Ivan Din 50.—, Vozel Jože Din 50.—, Vranešič Din 5.—, Podlogar Din 2.—, Zalokar Marko Din 20.—, Cerer Lojze Din 2.—, Cahun Maks Din 3.—, Gabriel Jakob Din 2.—, Jagodič Ivan Din 2.—, Polovič Milan Din 2.—, Murn Lipče Din 2.—, Podlesnik Franc Din 2.—, Urek Tone Din 2.—, Petretič Maks Din 5.—, Obolner Stanko Din 5.—, Lapornik Martin Din 2.—, Petretič M. star. Din 2.—, Petretič M. mlaj. Din 5.—, Petretič Franc Din 5.—, Lebar Alojz Din 5.—, Skrinar Friderik Din 2.—, Huber N. Maribor Din 10.—, Železnik Lojze Din 3.—, Vrtačnik Ivan Din 5.—, Majcen Ivan Din 2.—, Polutnik Janko Din 1.—, Močilar Jože Din 2.—, Zupančič Tone Din 2.—, Trebšak Franc Din 2.—, Novak Mici Din 2.—, Janežič Mici Din 2.—, Lapornik Jozefa Din 2.—, Pišek Angela Din 2.—, Hudar Ivan Din 6.—, Belihar Jozefa Din 2.—, Teržan Ivan Din 5.—, Pirnat Stefan Din 2.—, Zdolšek Franc Din 5.—, Neimenovani Din 6.—, Hribar Matija Din 5.—, Klenovšek Jaka Din 10.—, Zvonko Aršek Din 2.—, Filač Franc Din 2.—, Hrušovar Lojze Din 5.—, Florenini Franc Din 5.—, Novak Tone Din 1.—, Savinšek Martin Din 1.—, Filač Beti Din 4.—, Deutschbauer Ančka Din 10.—, Cesar Jože Din 2.50, Učakar Joco Din 5.—, Tane Pepi, ml. Din 10.—, Borišek Albert Din 2.—, Primožič Jakob Din 5.—, Bregar Rudi Din 2.—, Vlah Valentin Din 2.—, Radej Drago Din 2.—, Smrkol Franc Din 2.—, Jurjevec Edi Din 3.—, Soper Franc Din 2.—, Arh Jurij Din 2.—, Pliberšek Franc Din 2.—, Požun Franc Din 2.—, Salobir Jernej Din 2.—, Rojšek Martin Din 4.—, Zakrajšek Josip Din 2.—, Korimšek Martin Din 10.—, Zalokar Pavla Din 2.—, Troha Franc Din 2.—, Blažič Albin Din 5.—, Medvešek Din 5.—, Pernek Jaka Din 4.—, Prelog Albin Din 10.—, Vidmar Franc Din 2.—, Kolar Josip Din 10.—, Varga Jože Din 5.—, Gradišek Ivan, ml. Din 2.50, Kovač Franc Din 10.—, Zalokar Nežka Din 2.—, Masl Franc Din 2.—, Petretič Ema Din 4.—, Ledenik Jaka Din 2.—, Petretič Konrad Din 100.—, Skupaj Din 510.—.

Ta vzgled požrtvovalnih sodrugov v Trbovljah je vreden posnemanja. Iskrena hvala vsem darovalcem.

Studenci pri Mariboru

Občni zbor Delavskega kolesarskega društva, podružnica Studenci pri Mariboru, se vrši v nedeljo, dne 5. februarja t. l., ob 9. uri dopoldne v društvenem lokalu, gostilna Majhenič.

Ptuj.

Predavanje. V ponedeljek, dne 30. januarja, vrše se predavanje o temi »Ali je spolna vzgoja potrebna«, kateremu je sledila poljudna debata, nam priča, kako malo je poznano to tako važno vprašanje našim vzgojiteljem, da celo učiteljem in drugim »čuvarjem morale«. — V ponedeljek, dne 6. februarja, ob pol 8. uri zvečer bo nadaljevanje in upamo, da bo udeležba polnoštevila. — Prosili bi le več točnosti!

Spored prosvetnega dela v sezoni 1932-1933. 3. febr. 1933: »Razvojna pot ženske«, (skioptično predavanje); 4. febr. 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 7. febr. 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 9. febr. 1933: »Spinoza in njegovi nazori«, predava s. dr. F. Žgeč; 11. febr. 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 14. febr. 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 16. febr. 1933: »Spinoza in njegovi nazori«, predava s. dr. F. Žgeč; 18. febr. 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 21. febr. 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 23. febr. 1933: »Spinoza in njegovi nazori«, predava s. dr. F. Žgeč; 25. febr. 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 2. marca 1933: »Spinoza in njegovi nazori«, predava s. dr. F. Žgeč; 4. marca 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 7. marca 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 9. marca 1933: Aleksander Block, (predava s. Onič); 11. marca 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 14. marca 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 16. marca 1933: Srečko Kosovel, (predava s. Onič); 18. marca 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 21. marca 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 23. marca 1933: »Obrtni zakon«, (predava s. Šegula); 25. marca 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 28. marca 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 30. marca 1933: »Obrtni zakon«, (predava s. Šegula); 1. aprila 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 4. aprila 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 6. aprila 1933: »Obrtni zakon«, (predava s. Šegula); 8. aprila 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 11. aprila 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 13. aprila 1933: Nujna potreba ženske izobrazbe, predavanje; 18. aprila 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 20. aprila 1933: »Otrok v delavski družini«, predavanje; 22. aprila 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje; 25. apr. 1933: Skupno čitanje Marksovega »Kapitala«, (Marksistični seminar); 27. aprila 1933: »Gospodarska in finančna kriza«, predavanje; 29. aprila 1933: Strokovni tečaj za delavske funkcionarje.

Guštanj.

Volitve delavskih zaupnikov. Dne 15. t. m. so se vršile volitve obratnih zaupnikov za jeklaro v prostorih gostilne Milovnik ob 9. uri dop., in sicer po skrajšanem volilnem postopku. Volitvam so prisostvovali za Del. zbornico ravni. Kopač, za oblastno tajništvo SMRJ pa s. Leskošek. Ob napovedani uri je predsednik volilnega odbora razglasil pričetek volitev ter prečital dnevni red, nakar je ugotovil, da sta za volitve bili vloženi dve listi, prva od SMRJ in JSZ, druga od NSZ. Nato je ravnatelj Del. zbornice te liste pregledal ter ugotovil, da je prva lista v popolnem redu sestavljena ter je v skladu s tozadevnimi predpisi, a druga lista je bila vložena brez podpisa organizacije ali predlagateljev, ter naslovljena ne na odbor za izvedbo volitev delavskih zaupnikov tovarne, temveč za gostilno Milovnik. Na podlagi teh tehtnih napak, kar je v protislovju

Za šolsko deco kupujte le pri nas na Slomškovem trgu št. 6, trgovina Ljudske tiskarne d. d.

Gospodarska kriza in šolstvo.

(Konec.)

Tudi zakon o srednjih šolah in učiteljskih se je izpremenil. Radi nadprodukcije inteligentnega naraščaja so hoteli omejiti študij na srednjih in visokih šolah, in sicer:

- a) z redukcijo šol,
- b) z uvedbo šolnine.

Ukrepa v praksi nista izkazala tistega uspeha, ki se je od njih pričakoval.

Vsak narod gradi svoje šolstvo po svojih kulturnih in gospodarskih potrebah. Ker se niso otvorile strokovne šole namesto odpravljenih srednjih šol, so se morale ponovno otvoriti srednje šole, ki jih narod zahteva.

S šolninami se ni omejil naval na srednje šole in na univerze, temveč je bil vpis na srednjih šolah še večji, le da so siromašni sloji čutili to breme toliko bolj kot premožnejši in je to še bolj poglobilo socialne razlike, ki jih je gospodarska kriza že dovolj ostro začrtala.

V. Zaključek.

Iz vsega bi posneli naslednje:

Narod se zaveda, kakega pomena je vzgoja mladine za bodočnost, zato je pripravljen za svoj naraščaj doprinesiti tudi najtežje žrtve, kar so pokazali starši v krajih, kjer so jim grozile redukcije srednjih šol. To je povsem razumljivo. Kriza je

prehoden pojav, naša mladina bo ostala in preživela krizo, zato ne sme v svojem duhovnem in telesnem razvoju trpeti škode zaradi začasnih gospodarskih nepravil. To moramo povedati ravno sedaj, ko se pripravljamo finančni zakon za prihodnje proračunsko leto.

Predvsem je treba poudariti, da v dravski banovini ni mogoče reducirati niti ene srednje ali meščanske šole, ako se v istem kraju ne otvori enakovredna strokovna šola, ker vsaka šola se je otvorila radi gospodarskih in kulturnih potreb določene kraja, ki so danes večje, kot kdaj prej. Nadalje je nujno potrebno, da se čimprej namesti zadostno število učiteljev na osnovnih in meščanskih šolah ter profesorjev na srednjih šolah, ker sedanje pomanjkanje učnih oseb povzroča silno škodo pri vzgoji naše mladine. Pripraviti bo treba pogoje za zgradbo novih šol ter preskrbeti sredstva za vzdrževanje šol, ker občine, ki so jim odvzete ali znižane trošarine, ne morejo zadostiti svojim obveznostim do šole.

Ker pa država ne zmore vsega, je potrebno, da sodelujejo pri reševanju krize v šolstvu vsi, katerim je blaginja naše mladine pri srcu, t. j. posebno starši, ki naj po svojih zastopnikih v prizadetih korporacijah nastopajo za njeno korist.

z zakonom, je bila ta druga lista zavrnjena. Predsednik NSZ g. M. Gradišnik je proti zavrnitvi protestiral in zahteval, da se razpisane volitve prekličejo. Nato je pa ravni. Del. zbornice pojasnil, da se bodo iste vršile, in sicer strogo po zakonu, oz. da so že izvršene, ker je preostala samo še ena lista in je to smatrati po zakonu za sprejeto. Izvoljeni so bili 4 zaupniki od SMRJ in 1 od JSZ. M. G. se je pred volitvami izrazil, da bo strogo pazil na vsako napako na naši listi in da

jo bo razveljavil, a star pregovor pravi: Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. To naj si naši Pohodovci zapišejo v album. Sedaj pravijo, da se bodo pritožili na višjo instanco. Mi jim svetujemo, da ta protest proti svoji lastni nerodnosti kar hitro vložijo.

Devet predilnic so zaprli v Bombay v Indiji Angleži, ker ne morejo delati dalje zaradi japonske konkurence. Ob delo je s tem 80.000 delavcev in delavk.

Tivar obleke

Dober zimski plašč za malo denarja

lahko kupite v najboljši kvaliteti po izredno nizki ceni za

Din 390.—, Din 440.—

Obiščite naše prodajalne:

Aleksandrova 7 Maribor, Glavni trg 2

Celje, Kralja Petra c. 29 Ptuj, Slomškova ulica 3

in Vi se boste lahko sami prepričali o resničnosti zgornje trditve.

Prost ogled brez obveznosti!

Art. L. No.	
50	
Prodajna cena	Din Prodajna cena
Pazite na zgoraj označeno ceno!	

Pazite na našo zaščitno znamko in tovarniške cene!

Pazite pred ponaredbami!

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg štev. 6.

vloge obrestujemo po 5 1/2 %
proti trimesečni odpovedi.